

Kommunstyrelsen (exkl. kommunerna i landskapet Åland)

hänvisning Justitieministeriets brev 25.10.2010, dnr JM 31/51/2010
Vallag 2.10.1998/714, 9 §

RIKSDAGSVALET ÅR 2011: Att meddela uppgifter om röstningsställen och centralvalnämndernas kontaktuppgifter

Kommunstyrelsen bestämmer om kommunens allmänna förhandsröstningsställen samt om röstningsställena på valdagen inom röstningsområdena samt svarar för att uppgifterna om dem införs omedelbart i det nationella registret över röstningsställen (Vall 9 §) för att valet ska kunna förrättas felfritt.

Med hänvisning till ovannämnda brev från justitieministeriet ger Befolkningsregistercentralen i detta brev kompletterande anvisningar om hur uppgifter om röstningsställena samt centralvalnämndens kontaktuppgifter ska införas i registret över röstningsställen.

Uppgifter om röstningsställena på valdagen och centralvalnämndens kontaktuppgifter meddelas inte längre till Befolkningsregistercentralen, utan införs av kommunen själv i registret över röstningsställen, varifrån de överförs direkt bl.a. för utskrift av meddelandekort. Samma förfarande har sedan kommunalvalet 2008 tillämpats på uppgifter om förhandsröstningsställen. **Det reviderade förfarandet förutsätter att kommunen är ytterst nogg med att kontrollera uppgifterna och införa dem korrekt.** På det hela taget minskar det reviderade förfarandet kommunernas arbete med att uppdatera uppgifterna och gör det möjligt att inom kommunen följa upp och övervaka vilka uppgifter som används när val förrättas.

Befolkningsregistercentralen ber kommunstyrelsen vidarebefordra detta brev till kommunens centralvalnämnd. Brevet är också tillgängligt på justitieministeriets valsidor www.vaalit.fi.

Justitieministeriet fastställer och tillsänder kommunerna bruksanvisningar för det valdatasystem som avses i detta brev och som tillämpas för praktiska åtgärder, VAT-anvisningar nr 2b, *Anvisningar om basdata- och röstningsställesystemet för kommunala centralvalnämnden.*

1. Registret över röstningsställen

Delsystemet Basdata och röstningsställen i valdatasystemet tjänar som ett register över röstningsställen enligt 9 § i vallagen. Justitieministeriets valstöd inrättar en valaktivitet *Riksdagsvalet 2011*, i vilken den kommunala centralvalnämnden **senast fredag 21.1.2011 kl 16:00** inför och verifierar uppgifterna om röstningsställena och centralvalnämndens kontaktuppgifter för valförrättningen.

Valaktiviteten Riksdagsvalet 2011 blir tillgänglig för kommunerna 1.12.2010 klockan 8:00. Inloggning sker enligt justitieministeriets VAT-anvisningar nr 1 och systemet används enligt VAT-anvisningar nr 2b.

I valaktiviteten Riksdagsvalet 2011 finns följande uppgifter färdigt införda:

- uppgifter om förhandsröstningsställen från europaparlamentsvalet 2009; överförda till Basdata- och röstningsställesystemet från Grunduppgifter om val;
- uppgifter om röstningsområdena respektive röstningsställen på valdagen, i den form uppgifterna hade i europaparlamentsvalet, eller i den form de därefter har fått i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om röstningsområdesindelningen som trätt i kraft antingen 15.10.2009 eller 15.10.2010; utgående från uppgifter som Befolkningsregistercentralen särskilt erhållit från magistraterna om kommunfullmäktigebeslut gällande ändring av röstningsområdesindelningen;
- centralvalnämndens kontaktuppgifter; från Grunduppgifter om val.

Ändringar i röstningsområdesindelningen ska meddelas magistraten enligt 8 § i vallagen, och har inte enligt anvisningarna behövt införas genom kommunens försorg i Basdata- och röstningsställesystemet. De uppgifter om röstningsområden respektive röstningsställen på valdagen som anmälts till magistraten och som trädde i kraft 15.10.2010 har överförts av Befolkningsregistercentralen till Basdata- och röstningsställesystemet i november 2010.

Förhandsröstningsställenas öppethållningsdagar har ändrats till de dagar som gäller för den allmänna förhandsröstningen i hemlandet, 6.4.2011 – 12.4.2011. Klockslagen har lämnats öppna. Kommunen ska rätta och komplettera öppettiderna för varje förhandsröstningsställe (datum och klockslag), så att de stämmer överens med kommunstyrelsens beslut.

Kommunstyrelserna ska se till att de uppgifter som införts i Basdata- och röstningsställesystemet om de allmänna förhandsröstningsställena och valdagens röstningsställen samt centralvalnämndens kontaktuppgifter senast fredag **21.1.2011 kl 16:00** är i sin slutgiltiga form inför riksdagsvalet i april. Det är viktigt att denna tidsfrist iaktas, eftersom dessa uppgifter av största vikt för valförrättningen kopieras ur Basdata- och röstningsställesystemet på kvällen samma dag för att användas i andra datasystem och för andra ändamål enligt mer detaljerad beskrivning nedan. Överföring av efteranmälda nödvändiga ändringar sedan tidsfristen löpt ut från Basdata- och röstningsställesystemet till andra ändamål är en omständlig procedur där varje ändring görs manuellt av Befolkningsregistercentralen vilket inbegriper stora felrisker.

Eventuella fel i uppgifterna om röstningsställen eller i kommunala centralvalnämndens kontaktuppgifter som observeras efter tidsfristen 21.1.2011 ska var för sig anmälas till Befolkningsregistercentralen per e-post till vrk.vaalit@vrk.fi eller per telefon (Kristiina Kaivonen tfn 09 2291 6750). Kommunen kan inte längre själv införa ändringar i uppgifterna efter 21.1.2011. Utgående från anmälan undersöker Befolkningsregistercentralen om det är möjligt att få ändringen gjord innan meddelandekorten skrivs ut. Det oaktat ska alla fel och behövliga korrigeringar alltid anmälas fram till valdagen 17.4.2011, för att de riktiga uppgifterna ska kunna göras tillgängliga för den nationella valförrättningsorganisationen och införas i relevanta datasystem.

Förutom direkta fel är det möjligt att ändringar av tvingande skäl inträffar i vilken som helst av de uppgifter som ska införas i registret över röstningsställen och exempelvis skrivs ut på meddelandekorten; såsom:

- en byggnad som på beslut av kommunstyrelsen utsetts till förhandsröstningsställe eller röstningsställe på valdagen får omfattande skador efter 21.1. och man blir tvungen att fatta beslut om att flytta röstningsstället
- centralvalnämndens telefonnummer ändras av en anledning som inte varit känd före 21.1.

Självfallet ska Befolkningsregistercentralen också underrättas om alla ändringar som görs i efterhand av tvingande skäl, så snart ändringsbehovet konstateras, även om det ännu inte finns någon ny uppgift (t.ex. ersättande röstningsställe) att tillgå.

Registret över röstningsställen i valdatasystemet (Basdata- och röstningsställen) används under valets gång enligt följande:

Uppgifterna om förhandsröstningsställen förmedlas från registret till meddelandekortens bilagor, karttjänsten för röstningsställena, justitieministeriets webbplats på www.vaalit.fi samt till valdatasystemets backup- och kringsystem. I delsystemet Basdata och röstningsställen är uppgifterna tillgängliga för alla valmyndigheter.

Uppgifterna om valdagens röstningsställen förmedlas från registret till meddelandekorten, karttjänsten för röstningsställena, valdatasystemets backup- och kringsystem samt befolkningsdatasystemet. I delsystemet Basdata och röstningsställen är uppgifterna tillgängliga för alla valmyndigheter.

Kommunala centralvalnämndens kontaktuppgifter förmedlas från registret till meddelandekorten, justitieministeriets webbplats, valdatasystemets backup- och kringsystem samt befolkningsdatasystemet. I delsystemet Basdata och röstningsställen är uppgifterna tillgängliga för alla valmyndigheter.

2. Uppgifter om röstningsställe på valdagen och centralvalnämndens kontaktuppgifter som ska anges på meddelandekortet

I riksdagsvalet 2011 tas de rubricerade uppgifterna för första gången för utskrift på meddelandekorten (anmälan om rösträtt) från Basdata- och röstningsställesystemet i valdatasystemet i stället för från befolkningsdatasystemet. Detta innebär att ingen annan instans än kommunen själv kontrollerar att uppgifterna är riktiga, utan uppgifterna överförs kvitterade av

kommunen fredag kväll 21.1.2011 för att i befintlig form användas för utskrift av meddelandekort och andra ändamål vid valförrättningen. Det är därför av största vikt att uppgifterna kontrolleras och kompletteras i enlighet med kommunstyrelsens beslut om röstningsställen samt andra fakta. Med sin kvittering bekräftar kommunen de fastställda uppgifterna och deras riktighet.

Befolkningsregistercentralen har ombesörjt att när Basdata- och röstningsställesystemets valaktivitet Riksdagsvalet 2011 görs tillgänglig för kommunerna 1.12.2010 för granskning, komplettering och kvittering av uppgifter, finns där som bas uppgifter om den aktuella indelningen i röstningsområden under valförrättningsperioden 15.10.2010–14.10.2011 med hänsyn till den kommunindelning som träder i kraft 1.1.2011. I valaktiviteten har likaså uppgifterna om centralvalnämnderna anpassats till den kommunindelning som råder efter årsskiftet, vilket innebär att de kommuner som upphör att existera inte har centralvalnämnder respektive användare.

Att beakta om röstningsställena på valdagen och röstningsområdena

Om det fullmäktigebeslut om indelning i röstningsområden som trätt i kraft efter europaparlamentsvalet och som tillställts magistraten saknar uppgifter om röstningsområdenas röstningsställen på valdagen har Befolkningsregistercentralen kopierat in röstningsområdets namn i fältet för röstningsställets namn.

Om ändringar har inträffat i kommunens röstningsområdesindelning räknat från 15.10.2009 eller 15.10.2010 är det av största vikt att uppgifterna om röstningsställen på valdagen och respektive röstningsområden granskas extra noga.

Om det upptäcks fel eller minsta oklarhet i numreringen av röstningsområden eller röstningsområdenas namn ska kommunen omedelbart ta kontakt med Befolkningsregistercentralen (kontaktuppgifterna ges ovan i första stycket), eftersom kommunen inte själv kan ändra uppgifterna om röstningsområden i Basdata- och röstningsställesystemet. Uppgifterna om röstningsställena på valdagen införs av kommunen själv först när kommunen har säkerställt att uppgifterna om röstningsområdena är felfria, dvs. att uppgifterna stämmer överens med kommunfullmäktiges eller i fråga om kommunsammanslagningar något annat behörigt organs beslut om kommunens indelning i röstningsområden.

Ifall kommunstyrelsens beslut om röstningsstället på valdagen medför att också röstningsområdets namn justeras av den anledning att namnet på röstningsområdet har varit namn på röstningsstället ska särskilt meddelande om detta skickas till Befolkningsregistercentralen (kontaktuppgifter, se ovan), som korrigerar namnet på röstningsområdet i Basdata- och röstningsställesystemet.

Att beakta om centralvalnämndens kontaktuppgifter

"Telefonnummer för allmänheten" är en viktig uppgift vid granskning och bekräftelse av centralvalnämndens kontaktuppgifter. Detta telefonnummer skrivs ut på meddelandekortet som centralvalnämndens enda telefonnummer, dvs. i detta fält ska anges ett nummer som tar emot förfrågningar från röstberättigade åtminstone under tjänstetid. Telefonnumret till kommunens växel är lämpligt för

ändamålet, förutsatt att telefonisten har fått utförliga anvisningar om vilket/vilka anknytningsnummer samtal från röstberättigade ska kopplas till. "Telefonnummer för allmänheten" är en obligatorisk uppgift.

Centralvalnämndens uppgift "Telefonnummer för myndigheterna" registreras i systemet endast för valmyndigheternas inbördes kommunikation, och där anges ett telefonnummer på vilket kommunens valansvariga är anträffbar t.ex. då röstning pågår och vid andra kritiska tidpunkter under valförrättningen. Som detta telefonnummer anges i praktiken ofta centralvalnämndens sekreterares mobiltelefonnummer. Telefonnummer för myndigheterna är likaså en obligatorisk uppgift.

Leveransadressen för vallängden ska anges i systemet som tilläggsadress till centralvalnämnden, ifall den är en annan än centralvalnämndens normala gatuadress. Postboxadress duger inte som leveransadress för vallängden.

VAT-anvisningar nr 2b, som fastställts av justitieministeriet, innehåller mer detaljerade anvisningar om inmatning av enstaka uppgifter i Basdata- och röstningsställesystemet.

3. Registrering av uppgifter i basdata- och röstningsställesystemet

Uppgifter om förhandsröstningsställena på svenska och finska

När meddelandekorten skrivs ut utgår man från att de röstberättigade får uppgifterna på svenska eller finska efter modersmål också i enspråkiga kommuner (röstberättigade på Åland dock bara på svenska). Till meddelandekorten bifogas beroende på mottagarens modersmål en antingen svensk- eller finskspråkig förteckning över de allmänna förhandsröstningsställena i valdistriktets kommuner. Strävan ska därför vara att förteckningarna i varje kommun är till sin språkdräkt så fullständiga som möjligt. En absolut förutsättning för detta är att uppgifterna om förhandsröstningsställen är korrekt och fullständigt införda på båda språken i Basdata- och röstningsställesystemet, sedan kommunen har granskat, kompletterat och bekräftat uppgifterna senast 21.1.2011.

Det rekommenderas därför att man också i enspråkiga kommuner översätter artnamn i förhandsröstningsställes namn till det andra inhemska språket. Sådana artnamn är bl.a. "bibliotek", "huvudbibliotek", "post", "ämbetshus", "kommungården". De som uppdaterar de svenskspråkiga uppgifterna kan om de så önskar titta efter i basdata- och röstningsställesystemet hur de finskspråkiga kommunerna har infört sådana artnamn på finska och göra sina egna markeringar med de finskspråkiga som förebild. På motsvarande sätt kan de som uppdaterar finskspråkiga uppgifter använda svenskspråkiga kommuners artnamnspraxis som förebild.

En förutsättning för att man ska kunna framställa felfria språkversioner av förteckningen över förhandsröstningsställen på meddelandekortet är att röstningsställets adress införs i Basdata- och röstningsställessystemet såväl i fältet för besöksadressen på finska som i fältet för besöksadressen på svenska. I enspråkiga kommuner införs adressen på kommunens officiella språk även i fältet för det andra språket.

Förhandsröstningsställets namn

I ovannämnda brev ger justitieministeriet anvisningar om hur förhandsröstningsställets namn ska anges. Varje förhandsröstningsställe måste absolut namnges på ett sätt som gör det lätt att identifiera röstningsstället, t.ex. "Kronohagens post", "Kommungården" eller "Brändö bibliotek". Som namn accepteras exempelvis inte "postkontor 02600", ej heller "02600 ESBO", utan helst "Posten i Alberga". Kommunens namn behöver inte anges i förhandsröstningsställets namn, eftersom den förteckning som medföljer meddelandekortet är indelad efter kommun och kommunens namn anges redan i rubriken över förteckningen.

Eftersom väljarna är mer förtrogna med röstningsstället under benämningen "posten" än under benämningen "Itella Abp:s butik" rekommenderas att namnet registreras i formen "Posten i Hagalund" hellre än t.ex. "Itella Abp:s butik i Hagalund".

Förhandsröstningsställets besöksadress

Som besöksadress anges den exakta gatuadressen, för att väljarna ska hitta fram så enkelt som möjligt och för att röstningsställets koordinater ska kunna sökas automatiskt bl.a. genom karttjänsten för röstningsställena. Om byggnaden har flera gatuadresser (t.ex. ett hörnhus i kvarteret) anges den adress, där (huvud-) entrén till röstningslokalen är belägen.

Valdagens röstningsställen

Namnet på röstningsstället på valdagen anges i en form som gör det lätt för röstningsområdets väljare att känna igen vilken plats det är frågan om, t.ex. "Gröndals bibliotek", "Lagstads skola". Röstningsställets besöksadress ska anges så att röstningsområdets väljare har så lätt som möjligt att hitta fram. Om byggnaden har flera gatuadresser (t.ex. ett hörnhus i kvarteret) anges den adress, där (huvud)entrén till röstningslokalen är belägen. Adresserna ska vara exakta och felfria också för den skull att röstningsställets koordinater ska kunna fastställas för automatisk positionering av röstningsställen i karttjänsten.

Namn och adress för röstningsställena på valdagen införs enligt kommunens språkförhållanden, dvs. i tvåspråkiga kommuner både på finska och svenska och i enspråkiga kommuner bara på kommunens officiella språk. En förutsättning för att Basdata- och röstningsställesystemet ska fungera är dock att röstningsställets namn även i enspråkiga kommuner anges i fältet för det andra språket. Namnet översätts inte för detta ändamål utan anges i fältet såsom det lyder på kommunens officiella språk.

VAT-anvisningar nr 2b, som fastställts av justitieministeriet, innehåller mer detaljerade anvisningar om inmatning av enstaka uppgifter i Basdata- och röstningsställesystemet.

4. Indelning i röstningsområden som gäller under valförrättningsperioden 15.10.2011-14.10.2012

Kommunen beslutar och meddelar enligt 8 § i vallagen senast i april 2011 till magistraten den indelning i röstningsområden som gäller under den tid som nämns i rubriken, ifall indelningen ändras. Uppgifter om eventuellt kommande ändringar i röstningsområdesindelningen får inte (inmatning även tekniskt blockerad) sparas i basdata- och röstningsställesystemet för valaktiviteten Riksdagsvalet 2011.

Kommande ändringar i röstningsområden införs i Basdata- och röstningsställesystemet ("Grunduppgifter om val" som inrättas efter riksdagsvalet) av Befolkningsregistercentralen sedan ändringarna anmälts till magistraten inom utsatt tid.

Överdirektör

Hannu Luntiala

Chef för informationstjänster

Timo Salovaara

FÖR KÄNNEDOM:

Justitieministeriet

Magistraterna och deras enheter